

Konkurs a provozování podniku

Má-li správce konkursní podstaty za to, že další provozování podniku úpadce bude z hlediska cíle konkursu (§ 2 odst. 3 ZKV) prospěšné (lze-li to očekávat se zřetelem ke stavu podniku a obvyklým obchodním příležitostem), je žádoucí, aby v provozování podniku úpadce pokračoval. Uzavírá-li správce konkursní podstaty při provozování podniku úpadce se třetími osobami (obchodními partnery) kupní smlouvy (§ 409 násl. obch. zák.) jako prodávající, nejde z jeho strany o zpeněžování majetku ve smyslu ustanovení § 27 ZKV, nýbrž právě a jen o pokračování v provozování podniku úpadce.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 Cdo 4749/2010, ze dne 26.10.2011)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobkyně T., s. r.o., se sídlem v O., proti žalované D. a. s., se sídlem v T., zastoupené JUDr. K. H., advokátem, se sídlem v T., o zaplacení částky 215.209,90 Kč s příslušenstvím, vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 36 Cm 184/2002, o dovolání žalované proti rozsudku Vrchního soudu v Olomouci ze dne 10. listopadu 2009, č. j. 5 Cmo 520/2008-146, tak, že dovolání se zamítá.

Z odůvodnění :

Vrchní soud v Olomouci k odvolání žalované rozsudkem ze dne 10. listopadu 2009, č. j. 5 Cmo 520/2008-146, potvrdil rozsudek ze dne 5. června 2008, č. j. 36 Cm 184/2002-113, jímž Krajský soud v Brně uložil žalované zaplatit žalobkyni částku 143.318,30 Kč s příslušenstvím z titulu úhrady kupní ceny.

Odvolací soud - odkazuje na ustanovení § 266, § 409 a násl. zákona č. [513/1991](#) Sb., obchodního zákoníku (dále jen „obch. zák.“) a na ustanovení § 18a zákona č. [328/1991](#) Sb., o konkursu a vyrovnání (dále jen „ZKV“) - dospěl k závěru, podle něhož právní předchůdce žalobkyně (JUDr. V. P., správce konkursní podstaty úpadkyně CEBO, a. s. - jako prodávající) a žalovaná (jako kupující) uzavřeli dne 3. dubna 2002 kupní smlouvu, na základě které prodávající dodal kupující předmět koupě (přírodní usně), přičemž žalovaná za odebrané zboží zaplatila, a to až po lhůtě splatnosti, pouze 71.891,60 Kč, a nezaplaceno tak zůstalo 143.318,30 Kč.

Odvolací soud se ztotožnil i závěrem soudu prvního stupně, že „k prodeji předmětného zboží, tj. sjednaných usní, došlo v rámci ustanovení § 18a odst. 2 ZKV, tedy že se nejednalo o prodej majetku z konkursní podstaty, nýbrž o prodej materiálu v rámci dalšího provozu podniku“. Potud odkázal i na správné skutkové zjištění soudu prvního stupně, podle něhož věřitelský výbor úpadkyně CEBO, a. s. na zasedání 5. června 2002 projednal „mimo jiné i tu skutečnost, že příjem pro provoz a další výdaje podniku jsou zajišťovány z prodeje zásob výrobků a inkasa pohledávek, přičemž souhlasil, aby tato forma řízení dále pokračovala“. Konečně odvolací soud akcentoval - odkazuje přitom na závěry znaleckého vyjádření vypracovaného Ing. M. Š. dne 29. května 2008 - že hrozila „degradace“ usní, což bylo důvodem, proč je správce konkursní podstaty úpadkyně prodal.

Proti rozsudku odvolacího soudu podala žalovaná dovolání, které má za přípustné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), spatřujíc jeho zásadní právní význam v řešení otázky, „zda na zpeněžení zásob v rámci opatření potřebných k

zajištění dalšího provozování podniku podle ustanovení § 18a ZKV se vztahuje ustanovení § 27 odst. 1 a 2 ZKV“.

Namítá, že řízení je postiženo vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci a že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci, tj. uplatňuje dovolací důvody podle ustanovení § 241a odst. 2 o. s. ř.

Dovolatelka zdůrazňuje, že ustanovení § 18a odst. 2 a 3 a § 27 odst. 1 a 2 ZKV neupravují dvě různé právní formy způsobu zpeněžení majetku náležícího do konkursní podstaty. „Jediným možným způsobem zpeněžení je postup zpeněžení veřejnou dražbou, soudním výkonem rozhodnutí nebo prodejem mimo dražbu. Ustanovení § 27 odst. 2 ZKV umožňuje správci konkursní podstaty zpeněžit věci náležející do konkursní podstaty prodejem mimo dražbu bez souhlasu soudu pouze v tom případě, jde-li o věci bezprostředně ohrožené zkázou nebo znehodnocením. Ve všech ostatních případech potřebuje správce konkursní podstaty k prodeji mimo dražbu souhlas soudu a vyjádření věřitelského výboru. Ustanovení § 18a ZKV umožňuje správci konkursní podstaty dále provozovat podnik a činit se souhlasem věřitelského výboru opatření potřebná k zajištění dalšího provozování podniku. Do těchto opatření je možno zahrnout mimo jiné i prodej věcí bezprostředně ohrožených zkázou nebo znehodnocením správcem konkursní podstaty. Na postup správce je však vždy nutno uplatnit režim ustanovení § 27 odst. 1 a 2 ZKV, který (s výjimkou ustanovení § 27a ZKV) upravuje postup správce při zpeněžování. Ustanovení § 18a ZKV je ve vztahu k ustanovení § 27 a § 27a ZKV ustanovením obecným, zatím co druhé ustanovení je ustanovením speciálním. Z výše uvedeného je zřejmé, že neexistují dvě různé právní formy způsobu při zpeněžování věcí náležejících do konkursní podstaty, a to jedna podle ustanovení § 18a ZKV a druhá podle ustanovení § 27 a § 27a ZKV“.

Dále dovolatelka nesouhlasí se závěrem odvolacího soudu o tom, že usně patří do kategorií věcí bezprostředně ohrožených zkázou nebo znehodnocením. Potud odkazuje na znalecké vyjádření Ing. M. Š., podle něhož přírodní usně mají za normálních skladovacích podmínek zásadně životnost deset let. Zpracovávala-li úpadkyně přírodní usně, musela mít nutně vytvořeny podmínky pro jejich vhodné skladování. V této souvislosti poukazuje dovolatelka i na návrh na doplnění dokazování vyjádřením znalkyně, zda usně mohly být bezprostředně ohroženy zkázou nebo znehodnocením od 4. března 2002 do 9. července 2002, kdy byl udělen soudem souhlas správci ke zpeněžování konkursní podstaty, který soudem realizován nebyl.

Konečně dovolatelka namítá, že na právní vztah mezi úpadkyní a žalovanou nebylo možno aplikovat ustanovení obchodního zákoníku, jelikož při zpeněžování majetku nelze na prodávajícího správce konkursní podstaty úpadkyně nahlížet jako na podnikatele.

Proto požaduje, aby Nejvyšší soud rozhodnutí odvolacího soudu zrušil a věc tomuto soudu vrátil k dalšímu řízení.

Dovolání žalované Nejvyšší soud shledává přípustným podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. pro řešení otázky jím otevřené a dovolacím soudem dosud beze zbytku nezodpovězené, nikoli však důvodným.

Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Podle ustanovení § 14 odst. 1 písm. a) ZKV prohlášení konkursu má mimo jiné i ten účinek, že oprávnění nakládat s majetkem podstaty přechází na správce. Právní úkony úpadce, týkající se tohoto majetku, jsou vůči konkursním věřitelům neúčinné. Osoba, která uzavřela s úpadcem smlouvu, může od ní odstoupit, ledaže v době jejího uzavření věděla o prohlášení konkursu.

Podle ustanovení § 18a ZKV podnik se do soupisu zapisuje jako soubor; ze soupisu však musí být zřejmé, co vše do tohoto souboru patří ke dni soupisu (odstavec 1). Prohlášením konkursu nekončí provozování podniku. Toto provozování bude ukončeno jen tehdy, rozhodne-li tak podle vyjádření věřitelského výboru soud (odstavec 2). Po prohlášení konkursu do rozhodnutí soudu o ukončení provozování podniku může správce se souhlasem věřitelského výboru učinit opatření potřebná k zajištění dalšího provozování podniku a se souhlasem věřitelského výboru uzavřít smlouvy o úvěru za účelem financování vývozu poskytnutého podle zvláštního zákona (§ 14a odst. 1); ustanovení zvláštních zákonů o podmínkách provozování podniku, popřípadě výkonu povolání či podnikání tím nejsou dotčena (odstavec 3).

Podle ustanovení § 27 ZKV podstatu lze zpeněžit veřejnou dražbu věcí a jiných penězi ocenitelných majetkových hodnot, soudním výkonem rozhodnutí nebo jejich prodejem mimo dražbu. Veřejnou dražbu věcí a jiných penězi ocenitelných majetkových hodnot včetně podniku provede dražebník na návrh správce. Přitom se postupuje podle zvláštního předpisu (odstavec 1). Prodej mimo dražbu uskuteční správce se souhlasem soudu; při svém rozhodování přihlédne soud zejména k vyjádření věřitelského výboru, k době předpokládaného zpeněžení, jakož i k nákladům, které bude třeba vynaložit na další udržování a správu podstaty (odstavec 2 věta první).

Z výše citovaných ustanovení je nepochybné, že prohlášení konkursu na majetek úpadkyně nemělo za následek ukončení provozování podniku úpadkyně, nýbrž pouze to, že oprávnění provozovat podnik úpadkyně přešlo na správce její konkursní podstaty. Současně není pochyb o tom, že správce konkursní podstaty vznikla povinnost konkursní podstatu řádně udržovat a spravovat a v rámci této správy případně – dospěje-li k závěru, že další provozování podniku je nebo se zřetelem k očekávaným obchodním příležitostem s největší pravděpodobností bude ztrátové – podat návrh, aby konkursní soud rozhodl (po vyjádření věřitelského výboru) o ukončení provozování podniku. Naopak, má-li správce konkursní podstaty za to, že další provozování podniku úpadkyně bude z hlediska cíle konkursu (§ 2 odst. 3 ZKV) prospěšné (lze-li to očekávat se zřetelem ke stavu podniku a obvyklým obchodním příležitostem), je žádoucí, aby v provozování podniku úpadkyně pokračoval (k tomu srov. mutatis mutandis důvody rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 30. června 2004, sp. zn. 29 Odo 197/2003, uveřejněného v časopise Soudní judikatura č. 8, ročník 2004, pod číslem 160, jakož i bod XXIX. stanoviska občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 17. června 1998, Cpjn 19/98, uveřejněného pod číslem 52/1998 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek). Uzavírá-li správce konkursní podstaty při provozování podniku úpadkyně se třetími osobami (obchodními partnery) kupní smlouvy (§ 409 násl. obch. zák.) jako prodávající, nejde z jeho strany o zpeněžování majetku ve smyslu ustanovení § 27 ZKV, nýbrž právě a jen o pokračování v provozování podniku úpadkyně. Přitom závěr odvolacího soudu, podle něhož byla kupní smlouva uzavřena při provozování podniku úpadkyně, nebyl dovoláním zpochybněn.

Nebyla-li kupní smlouva právním úkonem směřujícím ke zpeněžení majetku úpadkyně ve smyslu ustanovení § 27 ZKV, nebyl předpokladem její platnosti (k tomu srov. např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 14. prosince 2004, sp. zn. 29 Odo 31/2004, uveřejněné pod číslem 63/2005 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek) ani souhlas konkursního soudu. Přitom se neuplatní ani závěr formulovaný v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 31. ledna 2006, sp. zn. 29 Odo 298/2005, podle něhož při zpeněžování majetku konkursní podstaty nelze na prodávajícího správce konkursní podstaty nahlížet jako na podnikatele, ani nelze usuzovat, že závazkové vztahy, do nichž v této souvislosti vstupuje, se týkají jeho podnikatelské činnosti.

Povaha kupní smlouvy, kterou při provozování podniku úpadkyně uzavřel správce konkursní podstaty (jako prodávající) s kupujícím (podnikatelem) a která se týkala jejich podnikatelské činnosti (srov. ustanovení § 261 odst. 1 obch. zák.) se tak – jak správně uvedly soudy nižších stupňů – řídí obchodním zákoníkem (k tomu shodně srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. srpna 2009, sp. zn. 32 Cdo 2096/2008, uveřejněný v časopise Soudní judikatura č. 5, ročník 2010, pod číslem 72).

Jelikož se dovolatelce prostřednictvím uplatněných dovolacích důvodů správnost rozhodnutí odvolacího soudu zpochybnit nepodařilo, Nejvyšší soud její dovolání podle ustanovení § 243b odst. 2 části věty před středníkem o. s. ř. zamítl.

(zdroj: www.nsoud.cz)

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Majetková podstata \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předběžné opatření](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovní doba](#)
- [Exekuce](#)
- [Důkazní břemeno](#)
- [Dokazování, neúčinnost právního jednání](#)
- [Katastr nemovitostí](#)
- [Náhrada za ztrátu na výdělku \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)